

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Proces en Planning instelling Utrecht Advies: de Utrechtse Adviesraad voor de fysieke leefomgeving	TELEFOONNUMMER	+31642600132
		E-MAILADRES	jan.de.poorter@provincie- utrecht.nl
DATUM	10-10-2023	DOMEIN/OPGAVE	SLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1745350103-43854	TEAM	SRO
VAN	Jan de Poorter	PORTEFEUILLEHOUDER	Huib van Essen
BIJLAGE	Advies Werkgroep onafhankelijke advisering		

Geachte statenleden,

Essentie / samenvatting:

In het coalitieakkoord zoals dat op 5 juli jongstleden is gepresenteerd, is het volgende opgenomen over onafhankelijke advisering: “De Provinciale Commissie Leefomgeving en de Provinciale Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit worden opgevolgd door een Utrechtse adviesraad.” Om een nieuw orgaan voor onafhankelijke advisering in te stellen is een aantal processtappen benodigd. Met deze statenbrief wordt u hierover geïnformeerd. Indien uw staten dit wenselijk achten dan kunt u input voor het vervolgproces meegeven.

Inleiding:

Aan het einde van de vorige statenperiode is door een werkgroep bestaande uit leden van PS, GS en ambtelijke organisatie een advies opgeleverd over de toekomst van onafhankelijke advisering voor de provincie Utrecht. Dit advies is, samen met het advies van de PCL en de PARK, na de verkiezingen van 15 maart 2023 aangeboden aan de nieuwe Staten. In het coalitieakkoord zoals dat op 5 juli jongstleden is gepresenteerd, is het volgende opgenomen over onafhankelijke advisering: “De Provinciale Commissie Leefomgeving en de Provinciale Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit worden opgevolgd door een Utrechtse adviesraad.” Met deze statenbrief informeren wij u over de benodigde stappen om op korte termijn een nieuw orgaan voor onafhankelijke advisering in te stellen. Voorlopige naam hiervoor is “Utrecht Advies: de Utrechtse adviesraad voor de fysieke leefomgeving”. Met Utrecht Advies maken we een nieuwe start voor onafhankelijk advies voor de provincie Utrecht en willen we onafhankelijke advisering een kwaliteitsimpuls geven. Het is geen voortzetting van de Provinciale Commissie Leefomgeving (PCL) of de Provinciaal Adviseur Ruimtelijke Kwaliteit (PARK), maar een nieuw orgaan waarin we de kwaliteiten van beide bundelen.

Toelichting:

U heeft als Provinciale Staten de bevoegdheid om te besluiten over de nieuwe adviesstructuur. Ons College bereidt hiertoe een statenvoorstel voor, te agenderen in de statenvergadering van 13 december 2023. De uitgangspunten van het advies van de werkgroep onafhankelijke advisering vormen de basis voor ons statenvoorstel.

Het advies van de werkgroep is als bijlage bij deze brief gevoegd. Samenvattend adviseert de werkgroep het volgende:

- Ook onder de Omgevingswet blijft er behoefte aan onafhankelijke advisering, door het vervallen van de wettelijke plicht is er de kans om de vorm beter aan te laten sluiten bij de behoefte. Er is een toegevoegde waarde en het helpt de Staten in positie te houden;
- Organiseer meer slagkracht door de goede elementen van PCL en PARK te bundelen in één nieuw adviesorgaan.
- Investeer in goede timing van de adviezen en bed deze ook beter in provinciale werkprocessen.
- Stel de reikwijdte van advisering vast op de fysieke leefomgeving en ruimtelijke kwaliteit. Om in de ingewikkelde Utrechtse context besluitvorming op deze gebieden goed vorm te geven, wordt het belang van 'tegenspraak' en 'tegenkracht' erkend. Er is vooral behoefte aan advisering en agendering rond beleidsvorming en toetsing op ruimtelijke kwaliteit bij de uitvoering van projecten.
- Als we doorgaan met onafhankelijke advisering dan is het advies te investeren in brede expertise en in betere ondersteuning. "Doe het goed of doe het niet", daarbij is benoemd dat meer structurele middelen nodig zijn ten opzichte van de huidige begroting van PARK en PCL. BrabantAdvies is veelvuldig genoemd als inspiratie voor het nieuwe onafhankelijk adviesorgaan.
- Het advies is de kern van het adviesorgaan te laten bestaan uit een raad van circa tien personen met daarin een divers palet aan expertises, voldoende aandeel jongeren en een voorzitter met politieke ervaring. Daarnaast dient de PARK-functie geborgd te worden, bestaande uit 2 of 3 adviseurs, in of naast de raad, met een focus op ruimtelijke kwaliteit.

In het statenvoorstel dat wij in voorbereiding hebben doen wij u een voorstel voor onder meer de organisatievorm, het opdrachtgeverschap, opdracht en doelstelling Utrecht Advies, definitieve naamgeving en wijze en omvang van ondersteuning. Daarnaast is een nieuw instellingsbesluit en intrekking van het oude instellingsbesluit benodigd. Ook worden de financiële consequenties van Utrecht Advies voor uw staten in beeld gebracht, te verwerken in de Kadernota 2025. Daarbij ligt een wat hoger budget dan thans beschikbaar voor de hand, met name voor het organiseren van voldoende ondersteuning. Dit is in lijn met het advies van de werkgroep.

Nadat uw Staten een besluit hebben genomen over de Utrecht Adviesraad, kunnen wij starten met de inrichting. Dit bestaat met name uit het werven van leden voor de adviesraad, het werven van een voorzitter en het organiseren van ambtelijke ondersteuning. Wij verwachten dat Utrecht Advies in maart of april van 2024 van start kan.

Onze huidige onafhankelijke adviesorganen, PARK en PCL stoppen eerder dan die datum. De huidige PARK, Paul Roncken, is benoemd tot december van dit jaar. De zittingsperiode van de PCL is al verstreken op 23 september, maar verlengd tot 31 december 2023. Dat betekent dat er enkele maanden geen onafhankelijk adviesorgaan is.

Gelijktijdig met deze statenbrief informeren wij ook de PARK en PCL over deze processtappen. Wij zijn de PARK en PCL dankbaar voor het waardevolle gevraagde en ongevraagde advies van afgelopen jaren. Met hun gewaardeerde werk hebben PARK en PCL bijgedragen aan de ontwikkeling van de provincie Utrecht in balans met de Utrechtse Kwaliteiten. Wij zullen op gepaste wijze afscheid nemen van PARK en PCL, uw Staten worden daar uiteraard ook voor uitgenodigd.

Vijf zittende PCL-leden zijn pas anderhalf jaar terug benoemd en zouden normaal gesproken in aanmerking komen voor een tweede termijn. Ondanks het gegeven dat we met de Utrecht Adviesraad een nieuwe start maken, is de borging van enige continuïteit bevorderlijk voor de kwaliteit van de Utrecht Adviesraad. Indien zij hiertoe bereid zijn zullen wij hen verzoeken om beschikbaar te zijn voor een nieuwe termijn in de Utrecht Adviesraad.

Vervolgprocedure / voortgang:

In de statenvergadering van 13 december 2023 zal u worden gevraagd een besluit te nemen over het nieuwe onafhankelijk adviesorgaan. Nadat u dat besluit genomen heeft zullen wij de verdere inrichting ter hand nemen. Tegelijkertijd zijn PCL en PARK nog steeds actief, tot het eind van het jaar. Wij hebben recentelijk nog een advies ontvangen van PARK en PCL over het derde tussenproduct van het Ruimtelijk Voorstel en een advies van de PCL over ruimtelijke kwaliteit. Wij bereiden voor deze adviezen een inhoudelijke reactie voor.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen